

Культурний імідж України: Хвиля української поезії накрила Чехію

У Чехії триває цикл прем'єр театру музики та поезії «Агадір», який репрезентує місцевій публіці твори письменників з України.

Цього разу театр з Брно представив пражанам Сергія Жадана, а саме його збірку «Історія культури початку століття» у перекладі доктора філософських наук, публіциста та письменника Олексія Севрука. На творчому рахунку цього відомого чеського українця понад 20 авторів: Юрій Андрухович, Антон Санченко, Юрій Іздрик, Валерій Шевчук тощо. Та й Жадана він перекладав не вперше. Чеською вийшов і «Біг Мак. Перезавантаження» цього культового поета.

«Я не бачу сенсу в тому, щоб працювати над тим, що мені не подобається. А Жадан мені особливо близький. На мою думку, це автор світового рівня, який спокійно може претендувати на Нобелівську премію в галузі літератури. Художній переклад у Чехії себе не окупує, і в кінцевому підсумку перекладач отримує за годину роботи менше, ніж касир у супермаркеті. Твори я вибираю на свій смак і ризик та спочатку друкую шматочками у якомусь літературному журналі, а потім чекаю чи прийде пропозиція від видавця. Чи вдалося мені зберегти у чеському варіанті специфічну ритміку творів Сергія Жадана? Думаю, що так. Якісний переклад взагалі має звучати так само, як оригінал. І з української мови на чеську в цьому сенсі переклади значно легше, ніж, припустимо з японської чи арабської», – розповів письменник Олексій Севрук.

Вистава за поезією Сергія Жадана стала третьою з українського циклу «Агадіру», який стартував постановками за віршами Сергія та Тетяни Дзюби. А назагал йдеться про цілу низку інсценізацій під назвою «На струнах надії», створених під патронатом чеського центру Пен-клубу, яка бере свій початок ще у 2013 році та репрезентує твори з країн, що потерпають від зовнішньої агресії, або ж вірші конкретних авторів, що зазнали релігійних чи політичних переслідувань. За шість років, завдяки «струнам надії», на розмаїтих сценах цієї країни прозвучали 27 поетів та письменників з найрізноманітніших куточків землі. Актори театру представляли переклади з арабської, турецької, китайської, перської, тибетської, англійської, іспанської, білоруської та української. Фінансує проект Державний фонд культури ЧР.

«Я не помітила, щоб прочитавши вірш, можна було одразу зрозуміти, звідки походить його автор. Поезія є універсальною загальнолюдською мовою, завдяки якій ви можете якнайкраще висловити свої почуття. І то так, що це зрозуміє людина на іншому кінці планети. Не думаю, що якийсь народ має персональні специфічні теми віршів. Візьмемо Сергія Жадана. Він пише про наркотики, кохання і смерть. Ці теми хвилюють кожного сучасного чеха. Так, він трохи зажорсткий і часом депресивний, але таким є життя. Пом'ямо важливо розуміти, що смерть насправді завжди поруч, але в цьому усвідомленні варто шукати позитивні моменти. Адже тим наполегливіше людина має йти за своїми мріями. Ні, ми не мусимо нікуди поспішати, але не маємо права марнувати час», – розповіла актриса театру «Агадір» Кароліна Харватова.

8 травня Сергій Жадан відвідає виставу «Агадіра» за власними творами у празькій Бібліотеці Вацлава Гавела. Та на цьому репрезентація України на чеських підмостках не закінчиться. Засновниця театру, драматург Мілена Фуціманова вже починає працювати над автобіографією українського режисера Олега Сенцова. Збірку його ліричних спогадів про дитинство переклала чеською для «Бібліотечки Пен-клубу» Петрушка Шустрова.

Олена Лань